

СУЧАСНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ НАПРЯМКИ ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Обґрунтовується необхідність методологічної доцільності аналізу для визначення стратегії розвитку підприємства, як елементу макроекономічної моделі розвитку держави, в контексті формування алгоритму конкретних процедур та етапів, що визначається алгоритмом та залежить від економічної бази та ресурсного потенціалу підприємства. .

Ключові слова: макроекономічна модель розвитку, потенціал, стратегія, кваліметричні процедури, прикладна геометрія, економічні методи.

Постановка проблеми. Визначення змісту і сутності потенціалу розвитку підприємства, [1] як поєднання у певній сукупності, пріоритетних на певному історичному етапі розвитку держави, елементарних потенціалів зі складу чотирьох груп стратегічного потенціалу України, залучення, використання та нарощення яких до процесів регенерації промислового виробництва, забезпечення надійності функціонування та екологічності національної економічної системи, загальноекономічного прискорення – дозволяє взаємоув'язати та поєднати різні за природою ресурси, резерви і можливості до виробничо-господарської, соціально-економічної, техніко-технологічної, інноваційно-інвестиційної та зовнішньоекономічної діяльності – шляхом раціоналізації поділу/ перерозподілу за пріоритетними об'єктами локалізації зусиль, що стимулюватимуть економічні системи (підприємства або їх структурні елементи) за визначеними ознаками до її розвитку - визначення у дослідженні семи конститутивно-ключових функцій управління потенціалом розвитку, що формують об'єктивний простір реалізації цільових функціоналів сталого розвитку в контексті реалізації інтеграційного вибору держави [2]. А саме, це реалізації наступних дій: 1) планування і прогнозування; 2) контролювання; 3) організування; 4) коригування і регулювання; 5) діагностики і аналізу; 6) структурної оптимізації; 7) ресурсно-функціонального та інформаційно-методичного забезпечення.

Визначене дозволяє розробку у дослідженні специфічного комплексу засобів та інструментарію, спрямованого на: а) об'єктивізацію кількісно-якісних змін за економічними показниками; б) систематизацію і залучення найвагоміших регресорів впливу на темпи формування потенціалу розвитку; в) підвищення рівня економічної безпеки – які і обумовлять суттєве нарощення

пріоритетних на сучасному історичному етапі розвитку національного господарства семи елементарних потенціалів, виокремлених зі складу стратегічного потенціалу держави на сучасному етапі її розвитку [3–6]: 1) промислового; 2) природо-ресурсного; 3) інноваційного; 4) інформаційного; 5) структурних змін; 6) економічної безпеки; 7) енергоефективності функціонування.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Урахування теоретико-методологічних засад оцінювання, розроблених і репрезентованих в межах загальної стратегії розвитку держави, а також враховуючи домінанти відповідного типу Концепції процесно-замкненого типу, формалізовано алгоритм побудови та реалізації оптимальної для України макроекономічної моделі формування потенціалу розвитку, підтримання положень якого дозволить узгодити цілі за трьома рівнями управління в контексті забезпечення розвитку держави, як складної економічної системи (сукупності мікросистем – підприємств), та опрацювати у їхній відповідності інші цільові програми розвитку окремих (пріоритетних) видів економічної діяльності у взаємозв'язку з національними економічними інтересами. Поряд із вказаним, визнаємо, що призначенням формалізованого п'ятнадцяти етапного алгоритму – є, для даного напрямку науково-прикладного дослідження, забезпечення розробки і досягнення довгострокових цілей кожною з функціональних компонент Стратегії розвитку України зі домінантами Енергетичної стратегії та Стратегії соціально-економічного розвитку держави у руслі систематизації та класифікації до їхніх механізмів корпоративної і конкурентної стратегії цілеорієнтованого розвитку. При цьому, сформований в межах даного алгоритму організаційно-економічний механізм розв'язання проблем управління потенціалом розвитку елементу економічної системи (конкретного підприємства), будучи одним із ключових елементів системи управління та системоутворюючим засобом реалізації цільових функціоналів, дозволить забезпечити результативність запровадження у практику побудованої оптимальної для України макроекономічної моделі формування потенціалу сталого розвитку в умовах реалізації інтеграційного вибору держави.

Цілі статті. Провести аналіз та довести необхідність та доцільність визначення стратегічних напрямків розвитку підприємства, як елементу макроекономічної складної економічної системи – держави, в контексті стратегії її інтеграційного вибору.

Основна частина. Наукові положення методологічного розв'язання проблеми щодо формування потенціалу розвитку України, уможливають та передбачають, за результатами добору його оптимізаційного складу з обмеженої кількості елементарних компонент стратегічного потенціалу

держави, розробку алгоритмічної послідовності застосування організаційно-економічних, графічних і кваліметричних процедур, розроблених: а) засобів побудови, за наслідками формування багатшарових графів, морфологічної матриці «умови - обмеження» - для добору оптимального складу потенціалу розвитку на основі комплексування елементарних потенціалів із чотирьох груп зі складу стратегічного потенціалу, ідентифікованих за паритетністю стосовно генерування ознак в межах національної економічної системи до її розвитку; б) прийомів логічного та інтерпретаційного проектування і варіаційного числення – задля окреслення і обґрунтування чотирьох вимірних простору реалізації дії цільового функціоналу цілеорієнтованого управління, репрезентованого в якості процесів формування, нарощення, поширення та раціоналізації використання потенціалу розвитку; в) інструментальних засобів прикладної геометрії, топологічного й економетричного моделювання вагомості впливу кожного класу зі складу стратегічного потенціалу на мультиплікативні процеси коеволюції – для зниження розмірності вхідних елементарних потенціалів за рахунок покрокової розбудови двох похідних від елементарних потенціалів різної природи, а саме: 1) *потенціалу економічної безпеки* – із п'яти факторних та по два матеріальних і глобальних потенціалів; 2) *потенціалу енергоефективності* функціонування національної економіки, що формалізовано із двох матеріальних та трьох факторних і одного потенціалу, який належить до групи потенціалів системно-універсальних; 3) і, відповідно, п'яти базових потенціалів. І, особливо, враховуючи особливості функціонування національного господарства, слід вказати на специфічність і значимість формування й нарощення масштабів потенціалу *структурних змін* – при інкорпорації до його конструкції двох матеріальних потенціалів (промислового та природо-ресурсного), одного системно-універсального (інформаційного) і одного факторного потенціалу (інноваційного).

Висновки . та перспективи подальших досліджень У відповідності з зазначеним, нами побудовано архітектуру організаційно-економічного механізму розв'язання проблем цілеорієнтованого управління потенціалом сталого розвитку України у складі з семи підмеханізмів , яка уможливило формалізацію структурно-логічної схеми ідентифікації взаємозв'язків і взаємозалежностей між базовими елементами системи державного регулювання економіки при терміновому запровадженні у практику вихідних положень Концепції формування системи оцінювання потенціалу розвитку процесно-замкненого типу, що визначає вибір вектору розвитку кожного конкретного підприємства. Визначено пріоритети об'єктивації масштабів потенціалу розвитку через оптимізацію ресурсного потенціалу та економічної бази підприємства. Визначимо: твердження процедури розроблення алгоритму

побудови і реалізації оптимальної для України макроекономічної моделі формування потенціалу розвитку – є замкненою системою виконання організаційно-економічних і кваліметричних завдань і, відповідно, організаційно-економічний механізм розв'язання проблем цілеорієнтованого управління – відповідно замкненою системою реалізації дії специфічного складу регуляторів і важелів впливу на формування, нарощення та раціоналізацію використання потенціалів: промислового, природо-ресурсного, інноваційного, інформаційного, енергоефективності, економічної безпеки і структурних змін, то підтверджуємо наступне: усі методи, засоби і способи повинні бути чітко розмежованими за етапами розбудови макроекономічної моделі та логістично- і когнітивно-інформаційно спрямованими задля забезпечення щільності взаємодії між собою та досягнення об'єктивності розрахунків. З цією метою нами систематизовано у табличному вигляді сукупність методичних підходів, які слід користуватися на кожному з п'ятнадцяти етапів розв'язання науково-прикладного завдання. Виконання науково-прикладного завдання щодо визначення специфічного переліку методів, за якими можна як ідентифікувати стратегічний інструментарій розбудови оптимальної для України макроекономічної моделі формування потенціалу розвитку дозволив запропонувати певний склад управлінських і організаційно-економічних процедур, за якими і здійснили побудову методологічної схеми реалізації дії організаційно-економічного механізму, що можна вважати об'єктивною лише за результатами уточнення змісту і сутності кожного з *п'ятнадцяти етапів формалізації домінант* при ідентифікації доктринальних основ формування системо- й структуро- утворюючого важеля.

Л і т е р а т у р а :

1. Бондар О.А. Методологічні основи формування галузевої теорії ефективного управління підприємством [Текст]: дис. на здобуття наукового ступеня док. екон. наук. / О.А. Бондар. – К., 2013. – 357с.
2. Микитенко В.В. Економічна безпека промисловості: цільовий функціонал та технології управління: Монографія. / Микитенко В.В., Демешко О.О. / За науковою редакцією д.е.н., проф. Микитенко В.В. – Київ, ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України», МНТУ, 2012. – 650 с.
3. Управление риском: Риск, устойчивое развитие, синергетика – М.: Наука, 2001. – 431 с. – (Серия «Кибернетика: неограниченные возможности и возможные ограничения»).
4. Energy Technology Perspectives. Scenarios & Strategies to 2050. // International Energy Agency, Paris. 2008.

5. Проблеми, що виникають при адаптації законодавства та нормативно-технічних документів України в галузі енергетики до вимог ЄС // Енергетика та електрифікація: науково-практичний журнал, №7 2010 р. – С. 32–33.

6. Bruce Stokes. Deep Cuts: What the Age of Austerity Means for Global Public Goods. – Brussels Forum, March, 2011. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blogs.cgdev.org>.

7. Безпекова політика України в контексті формування системи колективної безпеки в Європі. Аналітична записка НІСД. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua>.

8. Николаев С. Об'єднуючий регіоналізм / С. Николаев. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.politik.org.ua>

9. Структурні трансформації економіки: світовий досвід, інститути, стратегії для України: Монографія [Текст] / О.І. Амоша, М.Г. Білопольский, В.В. Микитенко та ін. – Інститут економіки промисловості НАН України, ТНЕУ МОНмолодьспорту України. – Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ МОНмолодьспорту України. 2011. – 848 с.

Аннотация

В статье обосновывается необходимость методологической целесообразности анализа для определения стратегии развития предприятия, как элемента макроэкономической модели развития государства, в контексте формирования алгоритма конкретных процедур и этапов, определяется алгоритмом и зависит от экономической базы и ресурсного потенциала предприятия.

Ключевые слова: макроэкономическая модель развития, потенциал, стратегия, квалиметрические процедуры, прикладная геометрия, экономитрические методы.

Annotation

In the article the necessity methodological feasibility analysis to determine the development strategy, as part of the macroeconomic model state, in the context of the algorithm specific procedures and steps, defined algorithm and depends on the economic base and resource potential of the company. .

Keywords: macroeconomic model of development potential, strategy, qualimetric procedures, applied geometry, economic methods.